

ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติตน
ด้านสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ : การศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนครราชสีมา

นางสาว ทิศมัย เติมกระโทก

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-151-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012834

I10295124

THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL SUPPORTS AND
HEALTH PRACTICE OF PREGNANT WOMEN : A CASE STUDY
OF CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA

Miss Pitsamai Permkratok

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติตน
ด้านสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ : การศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัด
นครราชสีมา
โดย นางสาว พิศมัย เพิ่มกระโทก
ภาควิชา พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวงรัตน์ มุญญาบุรีรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูทปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... ศาสตราจารย์ ดร. ทวงรัตน์ มุญญาบุรีรักษ์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รัชศาสตร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวงรัตน์ มุญญาบุรีรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติตน
 ด้านสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ : การศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัด
 นครราชสีมา

รื่องาน นางสาว พิศมัย เพิ่มกระโทก

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดังความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ และเปรียบเทียบการสนับสนุนทางสังคมและการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นหญิงตั้งครรภ์ ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างกลุ่มสังคมของหญิงตั้งครรภ์ และวัดการสนับสนุนทางสังคมและการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ พิสัย ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ F-test ในระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = .05$ และหาความสัมพันธ์โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ เพียร์สัน และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. การเปรียบเทียบการสนับสนุนทางสังคมในหญิงตั้งครรภ์เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีข้อสรุปคือ

2.1 หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุมากกว่า 30 ปี ได้รับการยอมรับและมีผู้เห็นคุณค่ามากกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุ 20 ปี หรือต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 หญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาแตกต่างกัน ได้รับการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 หญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้มากกว่า 4,000 บาท ได้รับการมีส่วนร่วม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมากกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท และหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ 2,000-4,000 บาท ได้รับการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารมากกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัวต่อเนื่อง มีข้อสรุปคือ

3.1 หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตนด้านสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 หญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับอาชีวะ หรืออุดมศึกษา มีการปฏิบัติตนด้านสุขภาพโดยรวมดีกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และหญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาระดับอาชีวะ หรืออุดมศึกษา มีการปฏิบัติตนด้านโภชนาการได้ดีกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 หญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ 2,000-4,000 บาท มีการปฏิบัติตนด้านสุขภาพโดยส่วนรวมด้านโภชนาการ และด้านการรักษาสุขภาพจิต ได้ดีกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Thesis Title The Relationship Between Social Supports and
Health Practice of Pregnant Women : A Case
Study of Changwat Nakhon Ratchasima
Name Miss Pitsamai Permkratok
Thesis Advisor Associate Professor Puangrat Boonyanurak, Ed.D.
Department Nursing Education
Academic Year 1986

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the relationship between social support and health practice and to compare the social support and health practice of pregnant women who differed in age, education and monthly income. The research sample were 152 pregnant women in Ch ngwat Nakhon Ratchasima. The instrument developed by the researcher composed of three sections which were network structure, social support and health practice of pregnant women. The collected data were analyzed by using percentage arithmetic mean, standard deviation, frequency, range, F-test, Scheffe procedure and Pearson correlation coefficient. The .05 level of statistical significant was considered in this study.

The conclusion drawn from data analysis were as follow:

1. Social support and health practice were positively significant correlated.
2. In comparing of the social support of pregnant

women who differed in age, education and monthly income, the results indicated that :

2.1 Pregnant women who were older than 30 years old had received higher esteem support than the group of 20 years old and lower.

2.2 The pregnant women with different educational levels were not statistical significant difference in social supports.

2.3 The pregnant women who earned monthly income more than 4,000 baht had received higher socially support than the group earned 2,000 baht and lower and the group earned 2,000-4,000 baht had received higher information support than the group earned 2,000 baht and lower.

3. In comparing of the health practice of pregnant women who differed in age, education and income, the results indicated that :

3.1 The pregnant women who differed in ages were not statistical significant difference in health practice.

3.2 The pregnant women who completed secondary education and the college or university education demonstrated a better performance in health practice than the group of primary education and the college or university education group showed a better performance in nutritional practice than the primary education group.

3.3 The pregnant women who earned monthly income 2,000-4,000 baht showed a better performance of health practice, nutritional practice and mental health practice than the group earned 2,000 baht and lower.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์
ดร.ทองรัตน์ บุญญาบุรุษ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำ ชี้คิด
และกำลังใจ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติการวิจัย และ
การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 2 ท่าน เป็น
อย่างยิ่ง จึงขอกราบขอพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือ
และให้คำแนะนำต่าง ๆ รวมทั้งโรงพยาบาลทุกแห่ง และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้
ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมหมาย แจ่มมั่นไว้อย่างดี อาจารย์ศรีเกียรติ
อนันต์สวัสดิ์ คุณสาธิต เจริญวรรณพงศ์ และ ร.ท.ศุภพงศ์ อุลลศรี ผู้ซึ่งเป็น
แหล่งที่ให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณอัจฉรา เขียวขาว
ซึ่งเป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์นี้
สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
พิศมัย เพิ่มกระโทก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฎ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม	12
ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมกับสุขภาพ ของมนุษย์	22
การวัดการสนับสนุนทางสังคม	29
การปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3. วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและตัวอย่างประชากร	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50

การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	56
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	85
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผลการวิจัย	91
ขอเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	121
ประวัติผู้เขียน	163

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน	61
2	โครงสร้างกลุ่มสังคมของหญิงตั้งครรภ์	62
3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสนับสนุนทางสังคมในหญิงตั้งครรภ์	64
4	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมในหญิงตั้งครรภ์ระหว่างกลุ่มที่มีอายุแตกต่างกัน	65
5	การทดสอบความแตกต่างของการสนับสนุนทางสังคมชนิดการได้รับการยอมรับและมีผู้เห็นคุณค่าของหญิงตั้งครรภ์ในกลุ่มอายุต่าง ๆ โดยวิธีของเซฟเฟ	67
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมในหญิงตั้งครรภ์ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาแตกต่างกัน	68
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมในหญิงตั้งครรภ์ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน	70
8	การทดสอบความแตกต่างของการสนับสนุนทางสังคมชนิดการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ	72
9	การทดสอบความแตกต่างของการสนับสนุนทางสังคมชนิดการได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารของหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ	73

ตารางที่

หน้า

10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่แสดงการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์	74
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ ระหว่างกลุ่มที่มีอายุแตกต่างกัน	75
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาแตกต่างกัน ...	76
13	การทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนด้านสุขภาพโดยส่วนรวมของหญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาแตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ	77
14	การทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนด้านโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์ที่มีการศึกษาแตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ ...	78
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน	79
16	การทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนด้านสุขภาพโดยส่วนรวมของหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ	80
17	การทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนด้านโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ	81
18	การทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติตนด้านการรักษาสุขภาพจิตในหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยวิธีของเซฟเฟ	82
19	ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์	83

ตารางที่

หน้า

20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนทางสังคมในหญิงตั้งครรภ์ ในแต่ละชนิต	126
21	ค่าความถี่ และการย้อยละ ของการปฏิบัติตนด้านสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ ในแต่ละขอของแต่ละท่าน	130

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย